

Alois Pohanka se narodil 20.6.1919 v Novém Veselí v rodině pokrokového rolníka. Od raného dětství rád kreslil, maloval a modeloval a díky učitelům, kteří u něj záhy objevili předpoklady a talent pro výtvarnou práci, se mohl dále zdokonalovat. Do jeho života však neblaze zasáhla dramatická předválečná situace v roce 1939, kdy neměl po uzavření českých vysokých škol možnost nadále studovat. O to intenzivněji se věnoval kresbě a malbě, zkoušel vyřezávat ze dřeva (např. loutkové divadlo pro rodnou ves). Absolvoval Učitelství ústav ve Znojmě, po válce pracoval jako pedagog na různých místech Moravy, vystudoval výtvarný obor a pedagogiku na Pedagogické fakultě v Brně, kde ho ovlivnili zejména akad. Malíř Otakar Zemina, prof. Bohdan Lacina a profesori Kubišta a Milén. Ranou tvorbu A. Pohanky charakterizují jeho drobné kresby a akvarely, později přidal také malbu olejem a zkoušel různé grafické techniky (linoryt, dřevoryt, suchá jehla), které ho také lákaly. Široký záběr své tvůrčí práce doplnil o sochařství a medailérství (několik jeho medailí zařadilo Technické muzeum v Brně do svých sbírek).

Autorův neustálý zájem o život a dění v rodném kraji i mimo něj se promítl v pamětních deskách dirigenta a skladatele Václava Kálíka, akademického sochaře a rodáka Nového Veselí Julia Pelikána, který byl jeho strýcem, nebo učitele Jaroslava Sýkory. Za pozornost stojí i památník k uctění bojovníků proti fašismu ve Fryčovicích a pamětní deska na budově ZŠ Lechova v Brně.

Svá díla několikrát vystavoval jak v Brně, tak ve Žďáru nad Sázavou i v rodné vsi (např. v roce 1995 jako součást setkání rodáků Nového Veselí). Naposledy bylo možné část celoživotního díla Aloise Pohanky shlédnout na výstavě v budově Radnice Žďáru nad Sázavou nedlouho před jeho úmrtím v roce 2004.

Inspiraci pro kresbu, grafiku, medaile, reliéfy a plakety nacházel nejen v rodině a u svých blízkých, ale čerpal hlavně z úzkého vztahu s krajinou svého srdce – Vysočinou, kam se rád osobně i ve vzpomínkách vracel. Mnohokrát zobrazil ve svých malbách a grafických listech, olejích i akvarelech proměnu krajiny v různých obdobích a to zejména v okolí Nového Veselí, Bohdalova a Pokojova a jeho oblíbeného rybníku Rendlíček, kde na své chatě strávil velkou část podzimu života. Byl tak blíže svému rodišti, místu, kde měl své přátele a blízké a kde odpočívají jeho předkové.